

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének FH-I -11452/2011. számú végzése a Magyarországi Volksbank Zrt. számára

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., a továbbiakban: Felügyelet) által a **Magyarországi Volksbank Zrt.-nél** (székhelye: 1088 Budapest, Rákóczi út 7., továbbiakban: pénzügyi szervezet) hivatalból folytatott fogyasztóvédelmi célvizsgálat során az alábbi

v é g z é s t

hozom:

A Felügyelet a fogyasztók jogi és gazdasági érdekeinek védelme érdekében a jelen végzés kézhezvételének napjával megtiltja a 2011. szeptember 30. napján történt próbavásárlás során észlelt „végtörlesztési kérelem (rögzített árfolyamon)” című nyilatkozat fogyasztókkal szembeni alkalmazását.

A végzés hatálya a fogyasztóvédelmi célvizsgálatot érdemben lezáró határozat meghozataláig terjedő időtartamra vonatkozik.

E döntés – fellebbezésre tekintet nélkül – azonnal végrehajtható.

Döntésem ellen önálló fellebbezésnek nincs helye. Végzésem csak az ügy érdemében hozott határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen kezdeményezett bírósági felülvizsgálatban támadható meg.

I n d o k o l á s

A Felügyelet 2011. szeptember 30-án a pénzügyi szervezet 1013, Budapest Roham u. 3. szám alatti fiókjában a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) 68. §-a alapján próbavásárlást tartott. A próbavásárlás célja a Psztv. 64. § (1) bekezdése alapján annak felmérése volt, hogy a pénzügyi szervezet tevékenysége megfelel-e a Psztv. 4. §-ában meghatározott szervezet vagy személy által nyújtott szolgáltatást igénybe vevő fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító, a 4. §-ban felsorolt törvényekben vagy az azok végrehajtására kiadott jogszabályban előírt rendelkezéseknek, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény rendelkezéseinek, különös tekintettel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 200/B. §-ban foglaltaknak.

A Hpt. 200/B. § (1) bekezdése szerint „A Magyar Köztársaság területén lévő lakóingatlanon alapított zálogjog vagy a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 44. §-a alapján vállalt állami készfizető kezesség fedezetével fogyasztóval kötött deviza alapú kölcsönszerződés alapján teljesített teljes előtörlesztés (a továbbiakban: végtörlesztés) esetén a pénzügyi intézmény - amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülnek - a végtörlesztés forint összegének meghatározásakor svájci frank esetén 180 HUF/CHF, euró esetén 250 HUF/EUR, japán jen esetén 200 HUF/100 JPY árfolyamot alkalmaz.”

A lefolytatott próbavásárlás során a Felügyelet megállapította, hogy a pénzügyi szervezet a fogyasztóknak a Hpt. 200/B. §-ban foglaltak szerinti joggyakorlásukhoz kapcsolódóan „végtörlesztési kérelem (rögzített árfolyamon)” nyilatkozat-mintát (a továbbiakban: nyilatkozat-minta) alkalmaz.

E nyilatkozat-minta keretben foglaltan, majd ezt közvetlenül követően a következő szöveget tartalmazza: „Kijelentem, hogy tudomással bírok a Hpt. fenti szakaszának alkotmányossági szempontból kifogásolható voltáról és vállalom, hogy a jogszabályhely alkotmányellenességének megállapítása esetén, mely annak alkalmazhatóságát visszamenőleges hatállyal kizárja, a tartozás fenti devizanemben fennálló összegének, a végtörlesztés napján a bank által a fenti deviza ára vonatkozó a jegyzet eladási – lakáscélú hitel esetén közép – árfolyam, és a Hpt. alapján kötelezően alkalmazott árfolyam különbségével megszorított összegét forint devizanemben a Banknak haladéktalanul megfizetem. Jelen előtörlesztési kérelmem e különbséget megfizetésére is kiterjed. E tartozásomat kifejezetten elismerem azzal a felfüggesztő feltétellel, hogy Alkotmánybíróság fentieknek megfelelően döntést hoz.

Tudomással bírok továbbá arról, hogy a fentiek nem érintik a Bankoknak azt a jogát, hogy a jogalkotással okozott kárként jelentkező fenti különbséget megtérítését a Bank a Magyar Állammal szemben közvetlenül érvényesítse, továbbá kötelezettséget vállalom, hogy egy ilyen esetleges eljárásban a Bankkal teljes körűen együttműködök, a kártérítés érvényesítése céljából.”

A próbavásárlás során a Felügyelet a megbízó levéllel rendelkező, a próbavásárlást végző személy kérdéseire válaszolva (...) fiókvezető a következő nyilatkozatokat tette:

„Mikor kapta meg a vizsgált bankfiók a nyomtatványt?

Tanúk nyilatkozata szerint 2011. szeptember 28-án kapta meg a bankfiók a nyomtatványt.

Hány példányban kapta meg a vizsgált bankfiók a nyomtatványt?

A bankfiók részére belső információs, kommunikációs rendszereken keresztül érhető el a nyomtatvány, korlátlan példányszámban, minden bankfióki ügyintéző által nyomtatható módon.

Hány ügyfél kapta meg eddig a vizsgált bankfiókban a dokumentumokat érdeklődés alapján?

Eddig egy ügyfél, 2011. szeptember 29-én kérte el a nyomtatványt, ő még nem hozta vissza. Ezen kívül még két ügyfél, két alkalommal - 2011. 09. 26-án és 2011. 09. 27-én – érdeklődött személyesen, ők nem vitték még el a nyomtatványt, mert ekkor még nem volt.

Hány darab aláírt kérelem van eddig a vizsgált bankfiókban?

Nincs aláírt kérelem eddig a bankfiókban.”

A Felügyelet a fentiek alapján fogyasztóvédelmi célvizsgálat megindításáról döntött a 146497-2/2011. számú végzésével, melyet a pénzügyi szervezet számára telefaxon 2011.

szeptember 30. napján 12 óra 23. perckor kézbesített. A visszaigazolás szerint a végzést a pénzügyi szervezet kézhez vette, mert az üzenet sikeres adására került sor.

A fogyasztóvédelmi célvizsgálatot megindító végzésben a Felügyelet a következő nyilatkozatok megtételére szólította fel a pénzügyi szervezetet:

- a végtörlesztési kérelem elnevezésű nyomtatványa hány példányban készült el,
- a nyomtatványt pontosan mikor kapták meg a bankfiókok,
- hány darab végtörlesztési kérelem rendelkezésre bocsátására került sor,
- milyen felső vezetői döntésen, belső utasításon alapult a végtörlesztési kérelem kidolgozása,
- pontosan hány aláírt végtörlesztési kérelemmel rendelkezik.

A fogyasztóvédelmi célvizsgálatot megindító végzésben a Felügyelet a következő dokumentumok becsatolását kérte a pénzügyi szervezettől:

- a végtörlesztési kérelemre vonatkozó felső vezetői döntés, belső utasítás, így például igazgatótanácsi döntés másolatát,
- azon ügyfelek listáját, akik a végtörlesztési kérelmet aláírták, feltüntetve pontos nevüket és telefonos elérhetőségüket.

A Felügyelet a fogyasztóvédelmi célvizsgálatot megindító végzéssel együtt a pénzügyi szervezetet tájékoztatta az eljárás során őt megillető jogokról és kötelezettségekről.

A Felügyelet eljárása során tudomására jutott nyilatkozat-minta fentebb már idézett szövegét a fogyasztókkal szembeni tisztességetlen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) előírásaira tekintettel elemezte.

A Felügyelet megállapította, hogy a nyilatkozat-minta az Fttv. 2. § d) pontjára tekintettel kereskedelmi gyakorlatnak minősül. E szerint kereskedelmi gyakorlat: *„a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.”*

Megállapítható ugyanis, hogy a nyilatkozat-minta a pénzügyi szervezetnek a Hpt. 200/B. §-ában előírt, kötelezően meghatározott szolgáltatás-nyújtására vonatkozik.

Megállapítható, hogy a nyilatkozat-mintát a pénzügyi szervezet az Fttv. 2. § a) pontja szerinti fogyasztónak minősülő személyekkel szemben alkalmazza. E szerint fogyasztó: *„az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.”*

E vonatkozásban hivatkozandó az, hogy a Hpt. 200/B. §-a kifejezetten a fogyasztóval kötött deviza alapú kölcsönszerződés alapján teljesített teljes előtörlesztésre vonatkozóan állapít meg szabályokat. a Hpt. 2. számú melléklete III. fejezete 4. pontja szerint a Hpt. értelmében fogyasztó: *„az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.”*

Az Fttv. 2. § h) pontja szerint: „*ügyleti döntés: a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.*”

A Felügyelet megállapítása szerint a pénzügyi szervezet által alkalmazott nyilatkozat-minta alkalmas a fogyasztók ügyleti döntésének befolyásolására. A Hpt. 200/B. §-a szerint a fogyasztó ügyleti döntésének minősül az, hogy él-e a rendelkezés alapján őt megillető előtörlesztési jogosultságával.

A nyilatkozat-minta fentebb idézett szövege a Felügyelet megállapítása szerint annak veszélyét hordozza magában, hogy annak alkalmazásával a pénzügyi szervezet olyan hatást gyakorol a fogyasztókra, hogy eltérítse őket a Hpt. 200/B. § szerinti joguk gyakorlásától.

A Hpt. 200/B. §-a a fogyasztók érdekeit védelmezi azáltal, hogy az abban meghatározott feltételek szerint biztosítja a fogyasztók számára a teljes előtörlesztés lehetőségét. Emiatt az ezen fogyasztói jogosultság gyakorlását hátrányosan befolyásoló tájékoztatások, kereskedelmi gyakorlatok a fogyasztók jogi és gazdasági érdekeit veszélyeztethetik. A Felügyelet e veszélyhelyzet fennállását állapította meg a pénzügyi szervezet által alkalmazott nyilatkozat-minta, mint kereskedelmi gyakorlat vonatkozásában.

A Psztv. 70. §-a szerint: „*A Felügyelet fogyasztóvédelmi eljárásában a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés meghozataláig terjedő időtartamra fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható végzésben megtilthatja a jogsértő magatartás további folytatását, és elrendelheti a jogsértő állapot megszüntetését, ha erre - a fogyasztók jogi vagy gazdasági érdekeinek védelme miatt - halaszthatatlanul szükség van. A Felügyelet e végzését soron kívül hozza meg.*”

A Felügyelet az előbbieik alapján, a feltárt tényállás jogi természetét mérlegelve úgy ítélte meg, hogy haladéktalanul és soron kívül intézkednie szükséges a fogyasztók jogi és gazdasági érdekeinek védelme érdekében, mely intézkedésével azt kívánja megakadályozni, hogy további fogyasztói érdeksérelem következzen be.

A döntést, a fogyasztóvédelmi célvizsgálatot érdemben lezáró határozat meghozataláig terjedő időtartamra rendelem el.

Jelen végzés rendelkező részében hozott döntés a Psztv. 70. §-a szerint fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A végzést a hivatkozott jogszabályhelyek alapján és a Ket. 71. § (1) bekezdése alapján eljárva hoztam meg.

Budapest, 2011. szeptember 30.

**Dr. Szász Károly s.k.,
a PSZÁF elnöke**